

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IX kadencja

Druk nr 2551

S P R A W O Z D A N I E
KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH
ORAZ KOMISJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
I POLITYKI REGIONALNEJ

**o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy
o dochodach jednostek samorządu
terytorialnego oraz niektórych innych ustaw
(druk nr 2542)**

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu – skierowała w dniu 24 sierpnia 2022 r. powyższy projekt ustawy do Komisji Finansów Publicznych oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej do pierwszego czytania.

Komisje: Finansów Publicznych oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu ustawy na posiedzeniu w dniu 1 września 2022 r.

wnoszą:

W y s o k i S e j m uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

Warszawa, dnia 1 września 2022 r.

Przewodniczący Komisji
Finansów Publicznych

(-) Andrzej Kosztowniak

Przewodniczący Komisji
Samorządu Terytorialnego
i Polityki Regionalnej

(-) Tomasz Ławniczak

Sprawozdawca

(-) Gabriela Masłowska

U S T A W A

z dnia

**o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz
niektórych innych ustaw¹⁾**

Art. 1. W ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1672, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 26:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu;”,

b) po ust.1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. W przypadku oddania do użytkowania mostu lub tunelu zastępującego rzeczną przeprawę promową, o której mowa w ust. 1 pkt 2, środki z rezerwy subwencji ogólnej przyznane jednostce samorządu terytorialnego na dofinansowanie tej przeprawy pomniejsza się o kwotę proporcjonalną do okresu użytkowania w roku budżetowym mostu lub tunelu zastępującego rzeczną przeprawę promową, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

1b. Minister właściwy do spraw transportu niezwłocznie informuje ministra właściwego do spraw finansów publicznych o oddaniu do użytkowania mostu lub tunelu, o którym mowa w ust. 1a.”;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim, **ustawę z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych** oraz ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. **poz.** 1901 i 1927 oraz z 2022 r. poz. 646, 655, 1116, 1265 i 1730.

2) w art. 28a:

a) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Premia aktywizująca przysługuje gminie, w której dynamika wydatków majątkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy przekracza dynamikę wydatków majątkowych wszystkich gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju.”,

b) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Dynamikę, o której mowa w ust. 7, ustala się jako średnią arytmetyczną z 3 lat obejmujących: rok poprzedzający rok bazowy, rok poprzedzający o 2 lata rok bazowy i rok poprzedzający o 3 lata rok bazowy. Dynamikę tę ustala się na podstawie wydatków majątkowych pomniejszonych o równowartość wykonanych dochodów otrzymanych z budżetu innej jednostki samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na wydatki majątkowe.”,

c) ust. 8–10 otrzymują brzmienie:

„8. Podział premii aktywizującej między uprawnione gminy następuje proporcjonalnie do udziału średnich wydatków majątkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy w sumie średnich wydatków majątkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca wszystkich uprawnionych gmin.

9. Premia inwestycyjna przysługuje gminie, w której średnie wydatki majątkowe w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy są wyższe od średnich wydatków majątkowych wszystkich gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju.

10. Podział premii inwestycyjnej między uprawnione gminy następuje proporcjonalnie do udziału średnich wydatków majątkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy w sumie średnich wydatków majątkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca wszystkich uprawnionych gmin.”,

d) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:

„10a. Średnie wydatki majątkowe w przeliczeniu na jednego mieszkańca, o których mowa w ust. 8–10, ustala się jako średnią arytmetyczną z 3 lat obejmujących: rok poprzedzający rok bazowy, rok poprzedzający o 2 lata rok bazowy i rok poprzedzający o 3 lata rok bazowy,

na podstawie wydatków majątkowych określonych w ust. 7a zdanie drugie.”,

e) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Część rozwojowa subwencji ogólnej dla danej gminy stanowi sumę kwot oraz premii, o których mowa w ust. 6, 7 i 9.”;

3) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisów ust. 1 nie stosuje się, jeżeli nienależna kwota danej części subwencji ogólnej lub kwota, o którą zaniżono wpłatę, jest niższa od trzykrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na rok, na który ustalono zawyżoną kwotę subwencji ogólnej lub w którym wpłata była niższa od należnej, obowiązującego w dniu przekazania informacji, o której mowa w art. 33 ust. 1 pkt 2.”;

4) w art. 37 ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. Jeżeli nienależna kwota części oświatowej subwencji ogólnej jest niższa od trzykrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na rok, na który ustalono zawyżoną kwotę tej części subwencji ogólnej, obowiązującego w dniu przekazania informacji, o której mowa w art. 33 ust. 1 pkt 2, decyzji, o których mowa w ust. 1, nie wydaje się, a na jednostce samorządu terytorialnego nie ciąży obowiązek zwrotu nienależnej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej do budżetu państwa.”;

5) w art. 70e:

a) w ust. 7 wyrazy „2021–2024” zastępuje się wyrazami „2021–2025”,

b) w ust. 8 wyrazy „w roku 2025” zastępuje się wyrazami „w roku 2026”,

c) w ust. 9 wyrazy „31 marca 2025” zastępuje się wyrazami „31 marca 2026”;

6) w art. 70h:

a) w ust. 1 wyrazy „2021–2024” zastępuje się wyrazami „2021–2025”,

b) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Obowiązek przeznaczenia przez gminę w latach 2021–2025 na finansowanie inwestycji, o których mowa w art. 70e ust. 1 i art. 70f ust. 1, wydatków nie mniejszych niż równowartość kwoty otrzymanej na podstawie tych przepisów jest spełniony także w przypadku, gdy gmina w tym okresie przeznaczyła łącznie na finansowanie tych inwestycji kwotę co

najmniej równą sumie kwot otrzymanych na podstawie art. 70e ust. 1 i art. 70f ust. 1.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, gminy, o których mowa w art. 70e ust. 2 i art. 70f ust. 2, składają do właściwego wojewody, w terminie do dnia 31 marca 2026 r., informację o łącznej kwocie wydatków na finansowanie inwestycji, o których mowa w art. 70e ust. 1 i art. 70f ust. 1. W przypadku niezłożenia informacji w terminie przepis art. 70e ust. 8 stosuje się odpowiednio.”;

7) po art. 70h dodaje się art. 70i–70o w brzmieniu:

„Art. 70i. 1. Zwrotu nienależnej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej za lata poprzedzające rok budżetowy, wynikającego z decyzji administracyjnej, która stała się ostateczna przed dniem 1 stycznia 2022 r. i przed tym dniem nie podlegała wykonaniu w następstwie wstrzymania wykonania decyzji lub uwzględnienia skargi na taką decyzję przez sąd administracyjny, jednostki samorządu terytorialnego dokonują w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym utraciło moc wstrzymanie wykonania decyzji. Jeżeli jednostka samorządu terytorialnego spełnia warunki zwrotu nienależnej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej w ratach, to zapłaty pierwszej raty dokonuje ona do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, w którym utraciło moc wstrzymanie wykonania decyzji.

2. Podstawę do wyliczenia relacji, o której mowa w art. 38 ust. 4, stanowią dochody podatkowe uwzględnione do wyliczenia części wyrównawczej subwencji ogólnej odpowiednio dla gmin, powiatów i województw na rok, w którym utraciło moc wstrzymanie wykonania decyzji.

3. W zakresie nieuregulowanym w ust. 1 i 2 przepisy art. 38 ust. 3–6 stosuje się odpowiednio.

Art. 70j. 1. Jednostki samorządu terytorialnego w celu wsparcia realizacji zadań, w tym z zakresu poprawy efektywności energetycznej oraz ograniczenia kosztów zakupu ciepła ponoszonych przez odbiorców, otrzymują w roku 2022 dodatkowe dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej wysokości 13 673 000 000 zł.

2. Kwotę dodatkowych dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 7 793 172 696 zł rozdziela się między:

- 1) gminy – w wysokości 5 717 802 281 zł;
- 2) powiaty – w wysokości 1 640 753 500 zł;
- 3) województwa – w wysokości 434 616 915 zł.

3. Kwota, o której mowa w ust. 2 pkt 1, podlega podziałowi między gminy proporcjonalnie do wysokości planowanych na rok 2023 dochodów gmin z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych. Przepis stosuje się odpowiednio do podziału kwot, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3.

4. Kwota dodatkowych dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 5 879 827 304 zł podlega podziałowi na część przysługującą:

- 1) gminom,
- 2) powiatom,
- 3) województwom

– proporcjonalnie do wysokości udziału dochodów planowanych na rok 2023 z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych gmin, powiatów i województw w łącznej kwocie dochodów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego z tego tytułu.

5. Kwotę, o której mowa w ust. 4, przysługującą gminom rozdziela się między gminy, dla których kwota obliczona w sposób określony w ust. 3 jest niższa od 2 888 418,57 zł, w celu zapewnienia gminom dodatkowych dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości nie niższej niż 2 888 418,57 zł.

6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do powiatów i województw, z tym że dodatkowe dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych nie mogą być niższe niż:

- 1) 6 076 607,20 zł – w przypadku powiatu;
- 2) 32 676 640,94 zł – w przypadku województwa.

7. Miastom na prawach powiatu przysługują dodatkowe dochody wyliczone jak dla gmin i powiatów, z każdej z części ustalonej odpowiednio dla gmin i powiatów.

8. Dochody, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw finansów publicznych przekaze jednostkom samorządu terytorialnego do dnia 31 grudnia 2022 r., przy czym dochody te mogą być przekazane w ratach.

Art. 70k. 1. Jednostka samorządu terytorialnego jest obowiązana do przeznaczenia w latach 2022–2025 wydatków w łącznej kwocie nie mniejszej niż równowartość 15% kwoty dodatkowych dochodów, o których mowa w art. 70j, otrzymanej w roku 2022, na zadania z zakresu poprawy efektywności energetycznej oraz ograniczenia kosztów zakupu ciepła ponoszonych przez odbiorców.

2. Jeżeli jednostka samorządu terytorialnego przeznaczyła na finansowanie zadań, o których mowa w ust. 1, wydatki w kwocie mniejszej niż równowartość 15% kwoty dodatkowych dochodów, o których mowa w art. 70j, to w roku 2027 nie otrzymuje środków z rezerw subwencji ogólnej.

3. Jednostki samorządu terytorialnego składają do właściwego wojewody, w terminie do dnia 31 marca 2026 r., informację o wysokości wydatków przeznaczonych na zadania, o których mowa w ust. 1. W przypadku niezłożenia informacji w terminie przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 70l. W roku 2023 jednostki samorządu terytorialnego nie otrzymują części rozwojowej subwencji ogólnej, o której mowa w art. 7 ust. 1 pkt 5.

Art. 70m. Do ustalenia na rok 2023 części wyrównawczej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego oraz wpłat, o których mowa w art. 29, art. 30 i art. 70a, a także dochodów, o których mowa w art. 36a ust. 1 pkt 1, dochody podatkowe, o których mowa w art. 20 ust. 3, art. 22 ust. 3 i art. 24 ust. 3, powiększa się o dodatkowe dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, o których mowa w art. 70j ust. 2 i 3.

Art. 70n. Dodatkowych dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, o których mowa w art. 70j ust. 1, nie uwzględnia się przy ustalaniu na rok 2024 korekty dochodów, o której mowa w art. 9c.

Art. 70o. Do wyliczenia na rok 2023 kwot subwencji ogólnej przyjmuje się dane o długości dróg powiatowych, dróg wojewódzkich i krajowych w miastach na prawach powiatu oraz powierzchni dróg wojewódzkich, zawarte w informacji o sieci dróg publicznych, o której mowa w art. 18 ust. 2 pkt 1a ustawy z dnia 21

marca 1985 r. o drogach publicznych, przekazane ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych przez ministra właściwego do spraw transportu do dnia 30 września 2022 r. – według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, 1692, 1725 i 1747) w art. 217 w ust. 2 pkt 6 i 7 otrzymują brzmienie:

- „6) wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego innych niż określone w pkt 5 i 8, w tym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych;
- 7) spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 1709) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 52 w ust. 1 wyrazy „5%” zastępuje się wyrazami „5,75%”;
- 2) po rozdziale 8 dodaje się rozdział 8a w brzmieniu:

„Rozdział 8a

Przepis epizodyczny

Art. 61a. Na rok 2023 część stałą składki rocznej gminy wchodzącej w skład związku metropolitalnego ustala się, mnożąc 0,005 przez dochód gminy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, powiększony o kwotę przypadającego gminie w roku 2022 dodatkowego dochodu z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, o którym mowa w art. 70j ust. 2 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. poz. 2490 oraz z 2022 r. poz. 1301) w art. 56 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Maksymalny limit wydatków budżetu państwa przeznaczonych na realizację zadań wynikających z ustawy wynosi w:

- 1) 2022 r. – 242 431 800 zł;
- 2) 2023 r. – 365 264 971 zł;
- 3) 2024 r. – 416 356 052 zł;

- 4) 2025 r. – 478 239 502 zł;
- 5) 2026 r. – 535 733 534 zł;
- 6) 2027 r. – 596 640 137 zł;
- 7) 2028 r. – 660 484 603 zł;
- 8) 2029 r. – 729 500 796 zł;
- 9) 2030 r. – 802 360 685 zł;
- 10) 2031 r. – 886 427 465 zł.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1265) uchyla się art. 31 i art. 32.

Art. 6. Do ustalenia na lata 2023–2025 relacji, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 2, dochody bieżące jednostki samorządu terytorialnego mogą być powiększone także o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 7. 1. Relacja ograniczająca wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, może być niezachowana w latach 2023–2025 w przypadku, gdy prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4–8 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

2. W latach 2023–2025 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie może przekraczać 100% wykonanych w tym roku budżetowym dochodów ogółem tej jednostki, pomniejszonych o kwoty wykonanych dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4–8 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

3. Niezachowanie relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych.

Regionalna izba obrachunkowa, wydając opinie, o których mowa w art. 91 ust. 2, art. 230 ust. 3 i 4 oraz art. 246 ustawy zmienianej w art. 2, ocenia również wpływ niezachowania tej relacji na realizację zadań publicznych.

Art. 8. Przepisy:

- 1) art. 217 ust. 2 pkt 6 i 7 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
- 2) art. 52 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – stosuje się po raz pierwszy do opracowania projektów uchwał budżetowych na rok 2023 i uchwał budżetowych na rok 2023.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.